

BOEKBESPREKINGEN

J. SCHREINEMAKERS. *Die vollsaugende Clan-Tray-Prothese*, Uitgave:
G. J. & D. Tholen N.V. Utrecht. 1962. 221 blz. Prijs: geb. f 32,—

Het gemis aan retentie van de volledige onderprothese wordt in de literatuur veelal nog steeds als een onveranderlijk feit voorgesteld. Ten bewijze werd zulks met een citaat in een recente boekbespreking gestaafd. Deze opvatting houdt stand ongeacht de sinds verscheidene jaren reeds ontwikkelde methoden waarmee, althans in veel gevallen ook voor het onderkunstgebit, zuigeffect kan worden bewerkstelligd.

Het bezwaar van de gepropageerde werkwijzen voor wat betreft een algemene toepassing, is gelegen in de omstandigheid dat – om welke redenen ook – niet elke practicus in staat en bereid is zich de onmisbare voorgeschreven techniek eigen te maken, nog daargelaten de subtiliteit van de methodiek en de zorgvuldigheidseisen (vooral ook bij de afwerking) daarbij gesteld, wil het beoogde en gehoopte effect inderdaad een realiteit blijken.

Sinds enkele jaren heeft de schrijver van het in de titel vermelde boek zich een eigen weg naar de oplossing van het vraagstuk van de „zuigende” onderprothese gebaad, in het bijzonder door een methode te ontwikkelen, die binnen het manuele en technische bereik zou moeten liggen van de gemiddelde practicus. Eenmaal zover gevorderd heeft hij zijn werkwijze en de daaraan ten grondslag liggende theoretische gedachtengang in tal van cursussen-met-demonstratie bekendheid gegeven.

Thans heeft hij, op basis van de daarbij opgedane ervaring omtrent de reacties en moeilijkheden in andere handen dan de zijne, de door hem ontwikkelde methodiek en de grondslagen waarop zij berust, in boekvorm verdere publiciteit gegeven.

Het werk bestaat voor de helft uit een theoretisch gedeelte waarin een breedvoerige analyse wordt gegeven van de anatomisch-functionele situatie in de (tandeloze) mond zoals die onder invloed van de daarvoor van belang zijnde spieren wordt bepaald. De bewegingen en bewegelijkheid van het slijmvlies zijn daarvan de waarneembare uitdrukking en het is juist het kenmerk van de door de auteur uitgewerkte methodiek dat hij van deze als vijand beschouwde belager van de stabiliteit van de prothese een bondgenoot heeft weten te maken. Het is – met zorgvuldige inachtneming van de specifieke functionele configuratie der betreffende spieren – aan de overgang van het met de kaak vast verbonden slijmvlies in het daarbij aansluitende losse weefsel, door de schr. actiegrens genoemd, waar de mogelijkheid aanwezig is om door een specifieke vormgeving van de protheserand een spanningszone te scheppen en te benutten. Alsdan kan het slijmvlies als randafdichting fungeren, als ventiel werken en het zuigeffect tot stand brengen. Het betrekken van het tuberculum retromolare in de prothesebasis is voor dat doel tevens noodzakelijk.

Om een afdruk te verkrijgen die aan de voorwaarden voldoet om de ventiel-functie van de protheseranden te realiseren, heeft de schrijver een serie lepels ontworpen waarbij rekening is gehouden met de fysiologische karakteristiek van de betreffende mondspieren. Het afdrukmateriaal (alginaat) dient daarbij de nodige stugheid te bezitten voor een juiste weergave, niet het minst van de linguale zone ter weerszijden van de insertie van m. genioglossus en van het tongriempje.

De op de theoretische uiteenzetting betrekking hebbende hoofdstukken getuigen van een oorspronkelijke visie en verrassen door hun op intensieve studie gebaseerd inzicht

in de problematiek van het thema. Door talrijke instructieve, voornamelijk schetsmatige afbeeldingen heeft de auteur het de lezer gemakkelijk gemaakt het betoog te volgen en zich een duidelijke voorstelling te vormen van de essentiële factoren waardoor het vraagstuk van de retentie-bezittende onderprothese is omgeven en op welke wijze het kan worden opgelost.

Had het vorenstaande uitsluitend betrekking op de onderprothese zo dient te worden toegevoegd dat de schrijver ook het bovenkunstgebit in de door hem ontwikkelde beschouwingswijze heeft betrokken ten einde ook daarvoor een duurzaam houvast op gelijke basis te verzekeren. Hier ligt echter voor de practicus niet zo zeer het probleem.

In het praktische gedeelte wordt in 6 hoofdstukken uitvoerig ingegaan op de techniek van het afdruk nemen, de modificatie van de aldus verkregen modellen, de vorm van de beetplaten (die na de vereiste correctie zuigeffect dienen te vertonen), de definitieve afdrukken daarmee en de vormgeving van de prothesebasis.

De heldere betoogtrant vergemakkelijkt de bestudering van de onderscheidene hoofdstukken en stelt de geïnteresseerde lezer in staat om zich een goed beeld te vormen van de wijze waarop de schrijver voor het euvel der retentieloze onderprothese tot een rationele oplossing heeft weten te komen.

De verzorgde typografische uitvoering van dit in ons land uitgegeven en gedrukte boek zal de lezer evenmin ontgaan.

Bestudering van de opeenvolgende hoofdstukken zal vanwege de duidelijke voorstelling niet nalaten de verwachting te wekken dat met de daaruit gepuurde kennis het vraagstuk van de zuigende onderprothese bij de praktische toepassing automatisch kan worden beheerst.

De variabiliteit van de vorm der tandeloze kaken en de manuele uitvoering van de vereiste afdruktechniek beslissen uiteindelijk over het nagestreefde effect. Het functionele weerstandsvermogen van het slijmvlies (drukulcera bij oudere patiënten) dient mede zorgvuldig in acht te worden genomen. Wanneer men zich daarvan goed rekenschap geeft en mogelijke teleurstelling interpreteert als een aansporing tot kwalitatief betere manipulatie, dan kan men met de methodiek van de schrijver menige prothesepatiënt daarvan laten profiteren.

P. H. BUISMAN